БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

БОЛОВСРОЛЫН САЛБАР

2019

УЛААНБААТАР ХОТ
2020

ХЯНАСАН:

Т.Хаш-Эрдэнэ БЗД-ийн Статистикийн хэлтсийн дарга

ТАНИЛЦУУЛГА БИЧСЭН:

Б.Дэлгэр БЗД-ийн Статистикийн хэлтсийн мэргэжилтэн

БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС
МОНГОЛ УЛС, УЛААНБААТАР ХОТ
БАЯНЗҮРХ ДҮҮРЭГ, 13-Р ХОРОО, БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН
ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН II БАЙР 101 ТООТ
Утас: 976-51-267349
976-51-261019
976-51-261728
Цахим хуудас: www.ubstat.mn
www.bayanzurkh.gov.mn
И-мэйл: bayanzurkh@nso.mn

БОЛОВСРОЛ

СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛ: 2019-2020 оны хичээлийн жилд төрийн өмчийн 44, төрийн бус өмчийн 149 цэцэрлэг үйл ажиллагаа явуулж байна. Тус хичээлийн жилд цэцэрлэгт 28 559 хүүхэд хүмүүжиж байгаа бөгөөд өнгөрсөн оноос 1 070 (3.9%)-иар өссөн дүнтэй байна. 2019-2020 нийт СӨБ-д хамрагдагчдын 17 349 (60.7%) төрийн өмч, 11 210 (39.3%) төрийн бус өмчийн цэцэрлэгт хамрагдсан байна.

Зураг 1. Цэцэрлэгийн тоо, төрлөөр, оноор

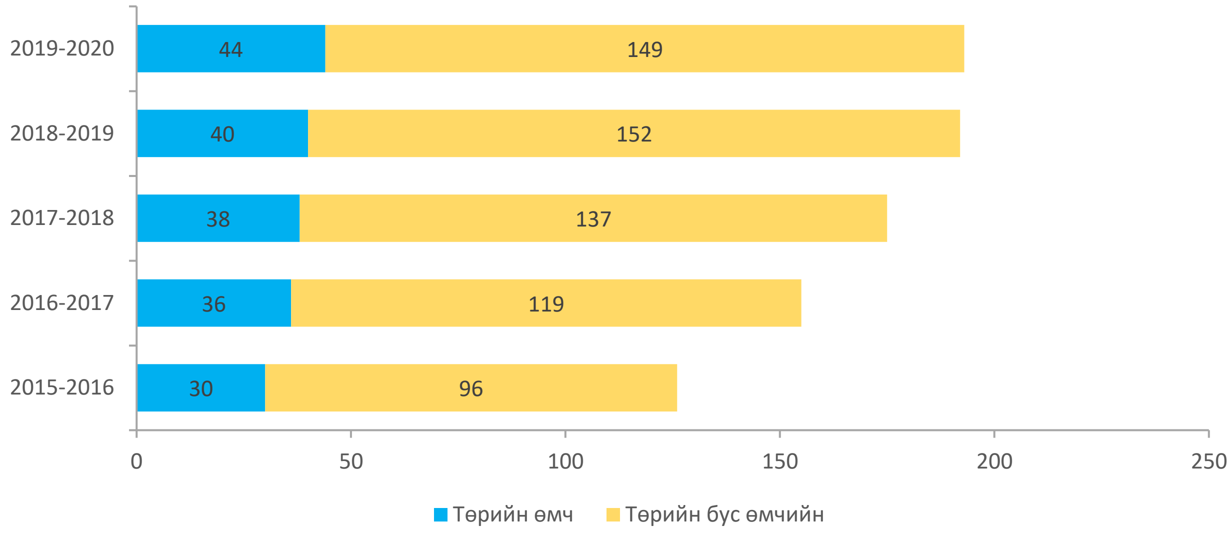

Хүснэгт 1. Сургуулийн өмнөх боловсролын үндсэн үзүүлэлт, оноор

Үзүүлэлт	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Цэцэрлэгийн тоо	155	175	191	192	193
Төрийн өмч	36	38	40	40	44
Төрийн бус өмчийн	119	137	151	152	149
СӨБ-д хамрагдагчид	20 103	23 949	26 222	27 489	28 559
Төрийн өмч	13 078	14 407	15 572	15 909	17 349
Төрийн бус өмчийн	7 025	9 542	10 650	11 580	11 210
Нийт ажилтан	2 133	2 424	2 681	2 651	2 684
Төрийн өмч	1 162	1 274	1 391	1 380	1 517
Төрийн бус өмчийн	971	1 150	1 290	1 271	1 167
Үндсэн багш	614	727	809	801	823
Төрийн өмч	288	332	355	365	411
Төрийн бус өмчийн	326	395	454	436	412

Хүснэгт 2. Цэцэрлэгийн тоо, хороодоор

Хороод	Төрийн өмчийн	Төрийн бус өмчийн
1-р хороо	1	5
2-р хороо	2	3
3-р хороо	3	3
4-р хороо	2	11
5-р хороо	4	9
6-р хороо	2	8
7-р хороо	1	1
8-р хороо	2	2
9-р хороо	2	2
10-р хороо	1	0
11-р хороо	2	3
12-р хороо	1	5
13-р хороо	1	7
14-р хороо	0	13
15-р хороо	1	2
16-р хороо	4	8
17-р хороо	0	0
18-р хороо	2	3
19-р хороо	2	4
20-р хороо	1	1
21-р хороо	2	1
22-р хороо	2	8
23-р хороо	1	1
24-р хороо	1	2
25-р хороо	2	14
26-р хороо	0	28
27-р хороо	3	2
28-р хороо	1	3
Нийт	44	149

Зураг 2. СӨБ-д хамрагдагчид төрийн өмчийн цэцэрлэгт суралцагчид

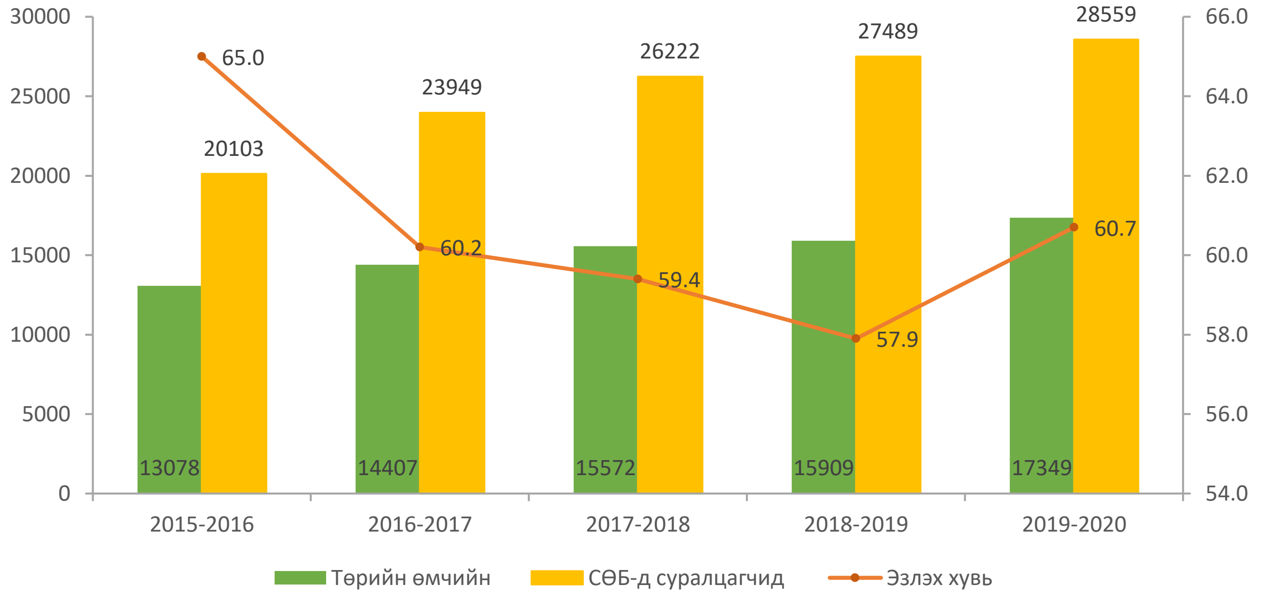

Хүснэгт 3. Төрийн болон төрийн бус өмчийн цэцэрлэгийн албан хаагчдын тоо

Үзүүлэлт		Хичээлийн жил				
		2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Нийт дүн		2 133	2 424	2 681	2 651	2 684
Удирдах ажилтан, үндсэн багш	Эрхлэгч	133	153	160	178	174
	Арга зүйч	43	51	55	66	68
	Үндсэн багш	614	727	809	801	823
	Үүнээс: Бүлгийн багш	570	671	752	727	734
	Дуу хөгжмийн багш	41	53	54	71	62
	Ээлжийн	3	3	3	3	1
	Явуулын	0	0	0	0	-
	Туслах багш	554	632	729	664	605
Бусад ажиллагчид	Нягтлан бодогч	60	64	62	72	76
	Нярав	53	54	58	61	66
	Эмч	49	56	60	54	62
	Тогооч	234	264	284	299	317
	Сантехникч	34	35	38	39	41
	Цахилгаанчин	11	15	16	23	23
	Үйлчлэгч	4	1	2	92	96
	Манаач	86	90	94	185	212
	Галч	141	148	173	27	17
	Мужаан	29	27	28	2	2
	Бусад	88	107	113	88	128

Хүснэгт 4. Төрийн өмчийн цэцэрлэгийн албан хаагчдын тоо

Үзүүлэлт		Хичээлийн жил				
		2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Нийт дүн		1 162	1 274	1 391	1 390	1 517
Удирдах ажилтан, үндсэн багш	Эрхлэгч	35	36	41	39	43
	Арга зүйч	33	36	39	39	43
	Үндсэн багш	288	332	355	365	411
	Үүнээс: Бүлгийн багш	256	293	315	314	347
	Дуу хөгжмийн багш	30	36	37	48	43
	Ээлжийн	2	3	3	3	1
	Явуулын	-	-	-	-	-
	Туслах багш	266	296	321	302	295
Бусад ажиллагчид	Нягтлан бодогч	34	37	40	39	42
	Нярав	36	38	40	41	45
	Эмч	34	35	38	35	40
	Тогооч	102	110	119	127	150
	Сантехникч	32	33	38	37	39
	Цахилгаанчин	8	12	15	19	20
	Үйлчлэгч	-	-	-	68	80
	Манаач	69	66	73	171	200
	Галч	127	132	159	24	15
	Мужаан	23	22	23	-	-
	Бусад	75	89	90	74	115

Хүснэгт 5. Төрийн бус өмчийн цэцэрлэгийн албан хаагчдын тоо

Үзүүлэлт		Хичээлийн жил				
		2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Нийт дүн		971	1150	1290	1271	1167
Удирдах ажилтан, үндсэн багш	Эрхлэгч	98	117	119	139	131
	Арга зүйч	10	15	16	27	25
	Үндсэн багш	326	395	454	436	412
	Үүнээс: Бүлгийн багш	314	378	437	413	387
	Дуу хөгжмийн багш	11	17	17	23	19
	Ээлжийн	1	-	-	-	-
	Явуулын	-	-	-	-	-
	Туслах багш	288	336	408	362	310
Бусад ажиллагчид	Нягтлан бодогч	26	27	22	33	34
	Нярав	17	16	18	20	21
	Эмч	15	21	22	19	22
	Тогооч	132	154	165	172	167
	Сантехникч	2	2	-	2	2
	Цахилгаанчин	3	3	1	4	3
	Үйлчлэгч	4	1	2	24	2
	Манаач	17	24	21	14	16
	Галч	14	16	14	3	12
	Мужаан	6	5	5	2	2
	Бусад	13	18	23	14	14

Зураг 3. Цэцэрлэгийн үндсэн багш, оноор

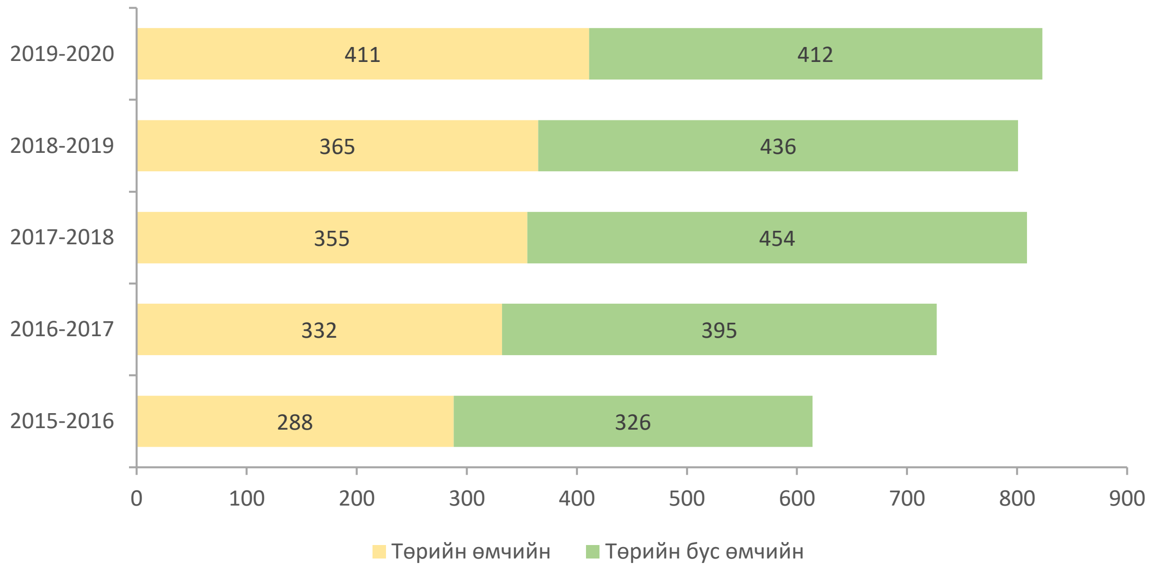

2019-2020 оны хичээлийн жилд төрийн өмчийн сургуульд 411 , төрийн бус өмчийн сургуульд 412 , нийт 823 үндсэн багш ажиллаж байсан нь өмнө оноос 22 буюу (2.7%)-р нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 6. Сургуулийн өмнөх боловсролын бүлэгт хамрагдаж буй хүүхдийн тоо

Үзүүлэлт		Хичээлийн жил				
		2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
СӨБ хамрагдагсдын тоо		20 103	23 949	26 222	27 489	28 559
Цэцэрлэгийн	Бүгд	20 103	23 949	26 222	27 489	28 559
	Ясли	232	268	268	-	-
	Бага	4 535	5 185	5 152	4 592	4 702
	Дунд	4 435	5 554	6 324	7 265	6 528
	Ахлах	5 002	5 843	6 894	7 173	8 315
	Бэлтгэл	4 424	5 399	6 069	7 698	8 217
	Холимог	1 110	1 310	1 230	589	749
Бүлгийн тоо						
Хувилбарт сургалтын	Бүгд	37	-	6	-	-
	Ээлжийн	37	-	6	-	-
	Нүүдлийн	-	-	-	-	-
	Явуулын	-	-	-	-	-

СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН ХАМРАН СУРГАЛТЫН БОХИР ЖИН ТООЦОХ

ЗОРИЛГО: Бага насны хүүхдийн сургуулийн өмнөх боловсролын хөтөлбөрт хамрагдаж байгаа ерөнхий түвшинг тодорхойлоход оршино.

ҮЗҮҮЛЭЛТИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ: Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалтын бохир жин нь тухайн насны нийт хүүхэд нас харгалзахгүйгээр сургуулийн өмнөх боловсролын хөтөлбөрт хамрагдаж байгаа хүүхдийн эзлэх хувиар илэрхийлэгдэнэ.

ТООЦОХ АРГА ЗҮЙ: Тухайн хичээлийн жилд нас харгалзалгүйгээр сургуулийн өмнөх боловсролд хамрагдаж байгаа нийт хүүхдийн тоог 2-5 насны нийт хүүхдийн тоонд харьцуулж, хувиар илэрхийлнэ.

$$\text{СӨБХСБЖ}=\frac{\text{СӨБ−д хамрагдаж байгаа хүүхдийн тоо}}{\text{2−5 насны хүүхдийн тоо}}*100$$

МЭДЭЭЛЛИЙН ЭХ ҮҮСВЭР: Боловсролын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын статистикийн мэдээ, ҮСХ-ны суурин хүн амын мэдээгээр жил бүр тооцно.

ЖИШЭЭ: Баянзүрх дүүрэгт 2019-2020 оны хичээлийн жилд сургуулийн өмнөх боловсролын хөтөлбөрт 28 559 хүүхэд хамрагдсан, 2-5 насны нийт хүүхдийн тоо 37 276 байсан сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалтын бохир жинг дараах байдлаар тооцно.

$$\text{СӨБХСБЖ}=\frac{28559}{37276}*100=76.6$$

Сургуулийн өмнөх боловсролын хамран сургалтын бохир жин 76.6 хувь гарсан нь 2019 оны байдлаар Баянзүрх дүүргийн 2-5 настай 100 хүүхдийн 77 нь цэцэрлэгт хамрагдсаныг харуулж байна.

ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛ: Дүүргийн хэмжээнд СӨБ-д хөгжлийн бэрхшээлтэй 161 хүүхэд хамрагдаж байгаагаас, хөдөлгөөний бэрхшээлтэй хүүхдийн тоо хамгийн их буюу 95 (59.0%) байна.

Хүснэгт 7. Хөгжлийн бэрхшээлтэй суралцагчдын тоо, төрлөөр, оноор

Үзүүлэлт	Хичээлийн жил				
	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Нийт дүн	180	244	214	154	161
Харааны	7	9	7	3	5
Сонсголын	2	8	9	5	3
Хэл ярианы	18	24	21	11	9
Оюуны	21	24	20	19	25
Хөдөлгөөний	48	103	16	82	95
Хавсарсан	84	76	141	34	24

Хөгжлийн бэрхшээлтэй СӨБ-д суралцагчдын 2018 онд хөдөлгөөний бэрхшээлтэй хүүхэд хамгийн их буюу 82 байсан бол 2019 онд өмнөх оноос 13 буюу (15.9%)-иар өссөн байна.

Зураг 4. Хөгжлийн бэрхшээлийн хэлбэр

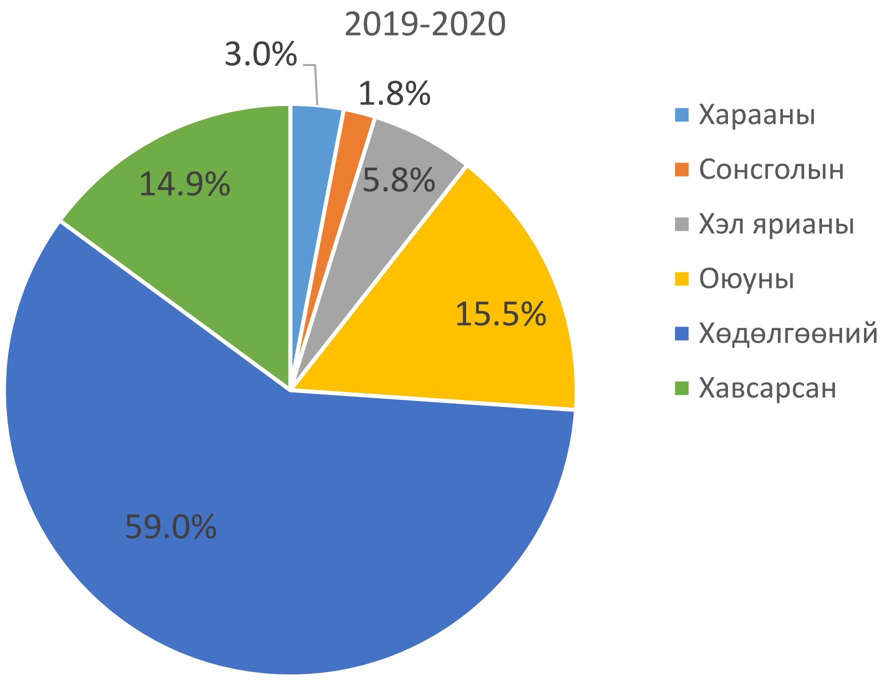

Хөгжлийн бэрхшээлтэй суралцагчдыг төрлөөр нь авч үзэхэд хамгийн их буюу 95 (59.0%)-г хөдөлгөөний бэрхшээлтэй суралцагчид эзэлж байна. Харин сонсголын бэрхшээлтэй хүүхэд хамгийн бага хувийг эзэлж байна.

Ерөнхий боловсрол

БОЛОВСРОЛЫН ТҮВШИН

Боловсролын түвшинг тодорхойлохдоо Монгол Улсын Боловсролын түвшний ангиллын код-2014 (МУБТАК)-ыг үндэслэн боловсруулсан. Боловсролын түвшин нь боловсролын үйл ажиллагаа, түүний хүрсэн түвшний талаарх мэдээлэл цуглуулах, дүн шинжилгээ хийх, нэгтгэх, харьцуулахад ашиглагдана. Боловсролын түвшин дараах 5 түвшинтэй. Үүнд:

- Бага Боловсрол
- Суурь Боловсрол
- Бүрэн Боловсрол
- Техникийн болон мэргэжлийн боловсрол
- Дээд боловсрол

БАГА БОЛОВСРОЛ: 1975 он хүртэл ерөнхий боловсролын сургуулийн 4-р ангийг, 1975-1996 онд ерөнхий боловсролын сургуулийн 3 дугаар ангийг, 1997-2004 онд 4 дүгээр ангийг, 2005 оноос хойш 5 дугаар ангийг төгссөн хүмүүсийг бага боловролтой гэж үзнэ. Мөн бага боловсролын дүйцүүлэх хөтөлбөрт болон албан бус боловсролын дүйцсэн хөтөлбөрийн сургалтад хамрагдан төгссөн хүмүүсийг энэ ангилалд оруулан тооцно.

СУУРЬ БОЛОВСРОЛ: 1975 он хүртэл ерөнхий боловсролын сургуулийн 7 дугаар ангийг, 1975-2004 онд 8 дугаар ангийг, 2005 оноос 9 дүгээр ангийг өдөр, орой эчнээгээр төгссөн, мөн суурь боловсролын дүйцсэн хөтөлбөрийн сургалтад хамрагдан төгссөн, суурь боловсролын гэрчилгээтэй хүмүүсийг бүрэн бус дунд боловсролтой гэж үзнэ.

БҮРЭН ДУНД БОЛОВСРОЛ: 2006 он хүртэл ерөнхий боловсролын сургуулийн 10-р ангийг, 2006-2014 онд 11 дүгээр ангийг, 2015 оноос эхлэн 12 дугаар ангийг өдөр, орой эчнээгээр төгссөн, мөн албан бус боловсролын дүйцсэн хөтөлбөрийн сургалтад хамрагдан төгссөн, бүрэн дунд боловсролын аттестат ба үнэмлэхтэй хүмүүсийг бүрэн дунд боловсролтой гэж үзнэ.

Хүн амын аль нэг шатны сургуульд хамрагдах боломжийг ихэвчлэн бага боловсролын элсэлтээр үзүүлдэг. Элсэлтийн хувь хэмжээ ямар байгаагаас шалтгаалан сургуульд хамрагдалт тодорхойлогдоно. Монгол Улсын Боловсролын тухай хуульд заасны дагуу хүн ам нийтээрээ суурь боловсролыг эзэмших ёстой байдаг.

ЕРӨНХИЙН БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬ: Дүүргийн хэмжээнд 2019-2020 оны хичээлийн жилд төрийн өмчийн 31, төрийн бус өмчийн 27 сургууль үйл ажиллагаа явуулж байна. 2019-2020 оны хичээлийн жилд нийт 70 607 хүүхэд суралцаж байгаа бөгөөд суралцагчдын тоо өнгөрсөн оноос 8 331(13.4%) сурагчаар өссөн дүнтэй байна.

Нийт суралцагчдын 35 140 (49.8%) эмэгтэй суралцагч байна. 2019-2020 оны хичээлийн жилд 9 233 хүүхэд шинээр 1 дүгээр ангид элсэн суралцаж байна.

Хүснэгт 8. Ерөнхий боловсролын сургуулийн үндсэн үзүүлэлт, оноор

Үзүүлэлт		2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Сургуулийн тоо		38	43	50	53	58
	Төрийн өмч	21	24	27	29	31
	Төрийн бус өмчийн	17	19	23	24	27
Суралцагчид		49 076	51 982	57 635	62 276	70 607
	Төрийн өмч	41 987	44 589	48 396	51 713	57 935
	Төрийн бус өмчийн	7 089	7 393	9 239	10 563	12 672
Нийт ажилтан		3 392	3 533	3 793	4 062	4 612
	Төрийн өмч	2 616	2 738	2 861	2 970	3 324
	Төрийн бус өмчийн	776	795	932	1 092	1 288
Үндсэн багш		2 318	2 432	2 497	2 772	3 237
	Төрийн өмч	1 854	1 933	1 955	2 089	2 373
	Төрийн бус өмчийн	464	499	542	683	864

2019-2020 оны нийт суралцагчдын 57 935 (82.1%) төрийн өмч, 12 672 буюу (17.9%) төрийн бус өмчийн сургуульд хамрагдаж байна.

Хүснэгт 9. Ерөнхий боловсролын сургуулийн тоо, хороодоор

Хороод	Төрийн өмчийн	Төрийн бус өмчийн
1-р хороо	1	3
2-р хороо	0	0
3-р хороо	1	1
4-р хороо	1	1
5-р хороо	1	0
6-р хороо	1	2
7-р хороо	0	1
8-р хороо	5	2
9-р хороо	1	0
10-р хороо	1	0
11-р хороо	2	0
12-р хороо	1	0
13-р хороо	2	2
14-р хороо	0	2
15-р хороо	0	1
16-р хороо	2	0
17-р хороо	0	0
18-р хороо	1	2
19-р хороо	1	0
20-р хороо	1	0
21-р хороо	1	0
22-р хороо	1	0
23-р хороо	1	0
24-р хороо	0	0
25-р хороо	1	6
26-р хороо	2	3
27-р хороо	2	0
28-р хороо	1	1
Нийт	31	27

Хүснэгт 10. Сурагч багшийн тооны харьцаа, оноор

Үзүүлэлт	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Суралцагч	49 076	51 982	57 635	62 276	70 607
Үндсэн багш	2 318	2 432	2 497	2 772	3 237
Нэг багшид ногдох суралцагчийн тоо	21	21	23	22	22

Хүснэгт 11. Боловсролын сургалтын байгууллагад суралцагчид

Сургалтын байгууллагын ангилал	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
ЕБС-д суралцагчид бүгд	49 076	51 982	57 635	62 276	70 607
Үүнээс:					
Бага	25 836	28 327	32 469	35 488	39 088
Дунд	13 038	15 044	16 797	18 432	21 154
Ахлах	10 202	8 611	8 369	8 356	10 365
Орой эчнээгээр суралцагчид	-	-	-	-	-

2015 онд нийт суралцагч 49 076 байсан бол 2016-2017 онд өмнөх оноос 2 906 (5.9%), 2017-2018 онд 5 653 (10.9%), 2018-2019 онд 4 641 (8.0%), 2019-2020 онд 8 331 (13.3%) тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна.

Баянзүрх дүүргийн хэмжээнд 2019-2020 оны хичээлийн жилд хөгжлийн бэрхшээлтэй 753 суралцагч бүртгэгдсэн. Энэ нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 239 (46.5%)-р өссөн байна.

Хүснэгт 12. Хөгжлийн бэрхшээлийн төрөл, оноор

Хөгжлийн бэрхшээлтэй суралцагчид	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Нийт дүн	1002	823	747	514	753
Харааны	421	269	207	161	137
Сонсголын	53	42	30	25	22
Хэл ярианы	113	105	92	62	57
Оюун ухааны	169	161	160	43	269
Бие эрхтний	94	83	71	67	65
Хавсарсан	152	163	187	156	203

2015-2016 оны хичээлийн жилд 421 (42.0%) байсан ба харааны бэрхшээлтэй суралцагчид нь хамгийн их байсан бол 2019-2020 оны хичээлийн жилд 137 (25.0%)-г эзэлж байсан. 2019-2020 оны хичээлийн жилд нийт хөгжлийн бэрхшээлтэй суралцагчдын хамгийн их 203 (27.0%)-г хавсарсан бэрхшээлтэй суралцагчид эзэлж байна.

Хүснэгт 13. Ерөнхий боловсролын сургуулийн үндсэн багш, боловсролын зэрэг, нас, ажилласан жилээр

Үзүүлэлт	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Үндсэн багш	2 096	2 432	2 497	2790	3237
Боловсролын зэргээр					
Доктор	-	-	-	2	1
Магистр	379	430	421	456	508
Бакалавр	1 347	1 644	1 656	1837	2113
Диплом	286	324	295	280	266
Бусад	84	34	125	215	349
Насны бүлгээр					
30 хүртэл	691	827	767	878	1059
30-39 нас	690	750	803	869	982
40-49 нас	458	573	636	730	815
50-59 нас	246	256	264	281	326
60 ба түүнээс дээш	11	26	27	32	55
Ажилласан жилээр					
1 жил хүртэл	220	199	160	200	326
1-5 жил	906	1 031	1 028	1240	1010
6-10 жил	362	450	475	474	848
11-15 жил	261	268	322	335	397
16-20 жил	142	184	203	234	262
21-25 жил	71	108	108	107	134
25 түүнээс дээш	134	192	201	200	260

Ерөнхий боловсролын сургуулийн багш нарын боловсролын зэрэг, нас, ажилласан жилээр нь авч үзэхэд үндсэн багш 2019-2020 оны хичээлийн жилд хамгийн их буюу 3 237 байна. Үндсэн багшийн тоо 2015-2016 оноос хойш өсч 2019-2020 оны хичээлийн жилд 1 141 (35.2%)-иар өссөн байна.

БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС
СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛ
2018, 2019 ОН

Цэцэрлэгийн тоо

2018 он
192

2019 он
193

СӨБ-д хамрагдсан хүүхдийн тоо

2018 он
27 489

2019 он
28 559

Үндсэн багшийн тоо

2018 он
801

2019 он
823

СӨБ-д хамрагдвал зохих 2-5 насны хүүхдийн тоо

2018 он
36 087

2019 он
37 276

Үндсэн 1 багшид ногдох хүүхдийн тоо

2018 он
34.3

2019 он
34.7

СӨБ-д хамрагдаагүй хүүхдийн тоо

2018 он
8 598

2019 он
8 717

БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС
ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬ
2018, 2019 ОН

СУРГУУЛИЙН ТОО

	2018	2019
Сургуулийн тоо	53	58
ТӨРИЙН ӨМЧИЙН	29	31
ТӨРИЙН БУС ӨМЧИЙН	24	27

СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО

2018
62 276

2019
70 607

ҮНДСЭН БАГШИЙН ТОО

	2018	2019
Үндсэн багшийн тоо	2 772	3 237
ТӨРИЙН ӨМЧИЙН	2 089	2 373
ТӨРИЙН БУС ӨМЧИЙН	683	864

1-Р АНГИД ЭЛСЭН СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО

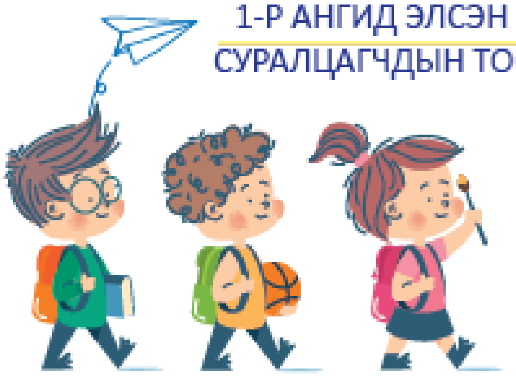

2019
9 233

СУРАЛЦАГЧДЫН ТООГ БҮЛГЭЭР АНГИЛБАЛ

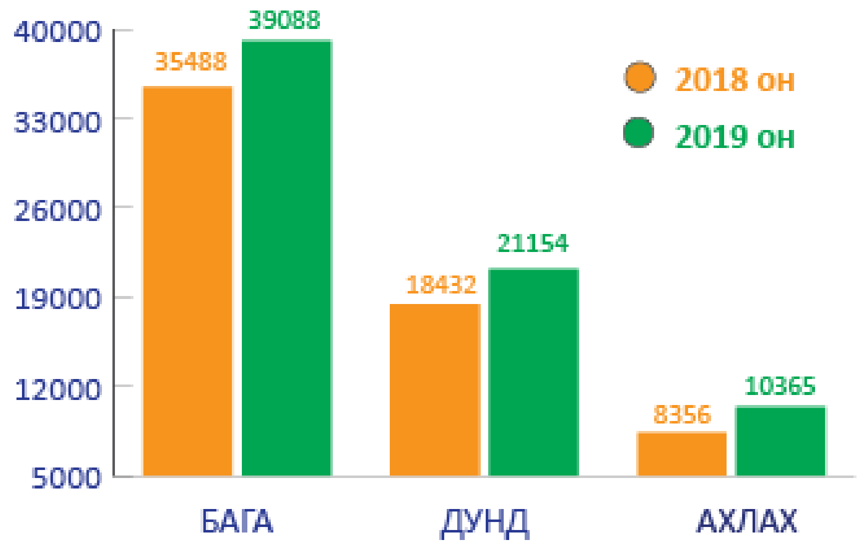

1 БАГШИД НОГДОХ ХҮҮХДИЙН ТОО

2019
22

www.1212.mn
www.ubstat.mn
bayanzurkh@nso.mn